

Crisis én kans in de autismehulpverlening

Derek Strijbos

Refereermiddag SCOS 22-3-2022

5 dagen geleden • Leestijd 7 - 9 minuten • [Herinner mij later](#)

Wie hulp of zorg nodig heeft, krijgt te maken met een woud aan professionals en instanties, elk met hun eigen regels en protocollen en kosten. Wat als we dat geld zouden steken in simpele, alledaagse ondersteuning? Het verhaal van mijn 24-jarige patiënt en haar zoontje spreekt boekdelen.

Als je de regels volgt, doe je niks fout. Maar doe je het ook goed?

▶ Luisteren

Beluister in de app

Huisarts

Michelle VAN TONGERLOO

1. Relatie

Clïënt/patiënt

Niet serieus genomen
Ongelijkwaardigheid
te weinig tijd
Onduidelijkheid
Te veel contacten

Professional

Machteloosheid
Intensiteit van het leed
Eenzaamheid
Demoralisatie

.....

2. Organisatie

Wachlijsten
Moeizame samenwerking
Onduidelijkheid
Regelingen niet passend
Verkeerde indicaties

Hoge werkdruk
Personeelskrapte
Moeizame samenwerking
Wachlijsten
Regelgeving belemmert

3. Kennis & expertise

Onvoldoende kennis
Vooroordelen
Verkeerde diagnoses

Weinig ervaring
Diagnostische kaders
niet passend

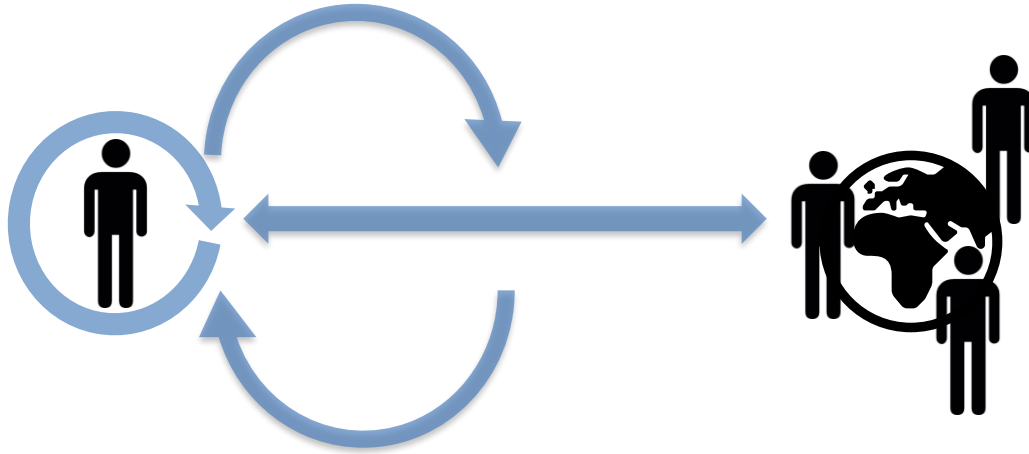
Autisme als interactiefenomeen: Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

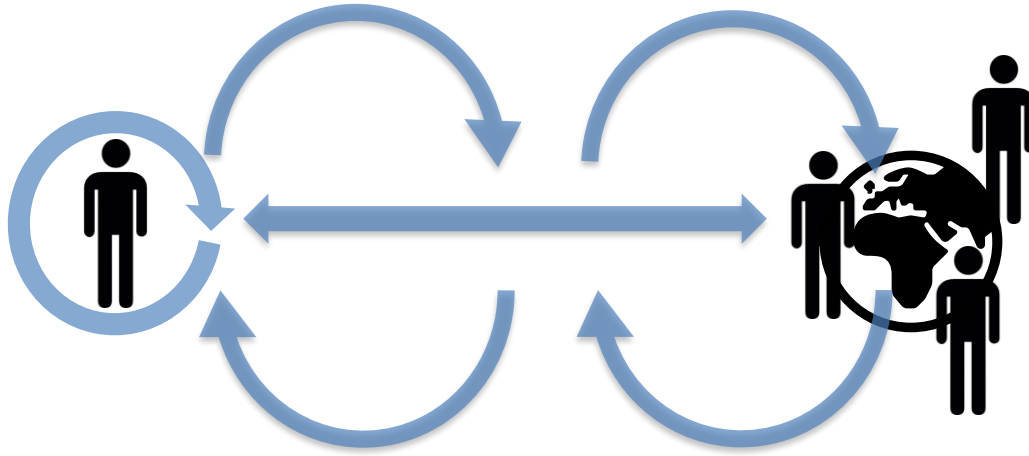
Autisme als interactiefenomeen: Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

Autisme als interactiefenomeen: Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

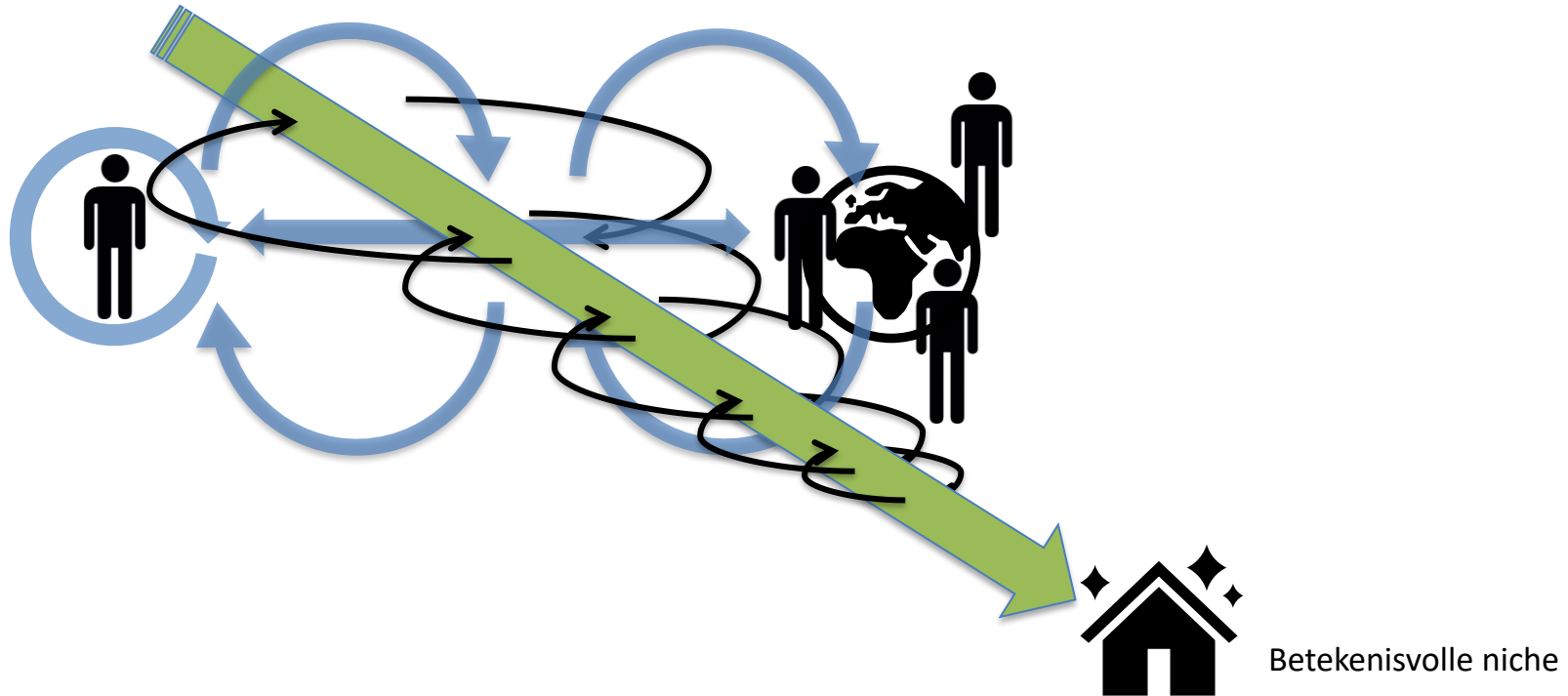
Autisme als interactiefenomeen: Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

Autisme als interactiefenomeen:

Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

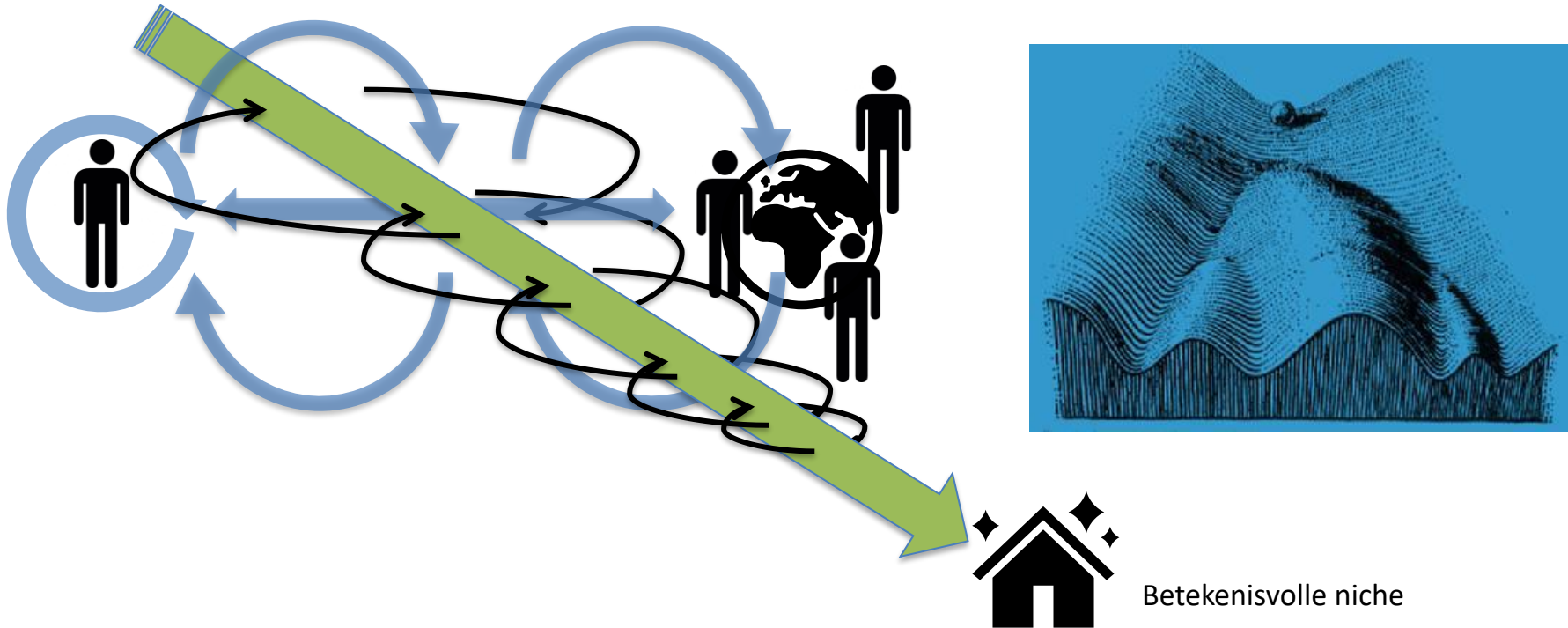
Betekenisverlening: vervullen van behoeften, realiseren van waarden

Autisme als interactiefenomeen:

Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

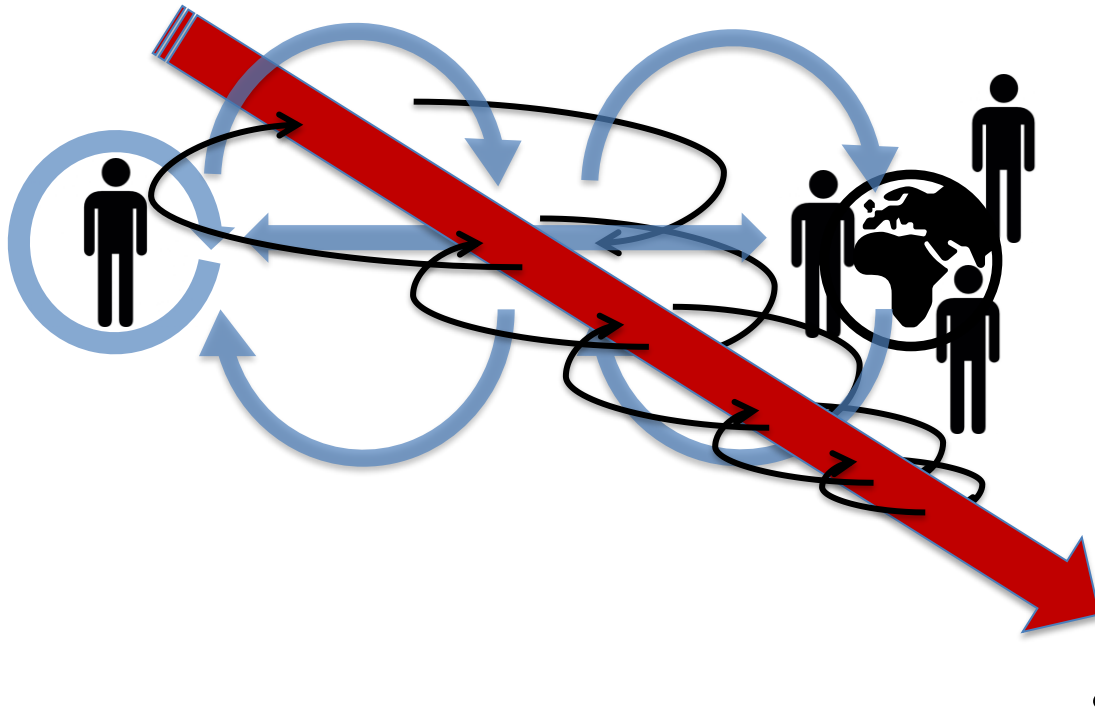
Betekenisverlening: vervullen van behoeften, realiseren van waarden

Autisme als interactiefenomeen:

Zelfregulatie, betekenisverlening en nicheconstructie

Betekenisverlening: vervullen van behoeften, realiseren van waarden

Wanneer een niche een nachtmerrie wordt...

- 'Vastlopen'
- Rigide systemen
- 'Symptomen' vaak pogingen tot ZR en gevolgen daarvan...

1. Relatie

Clïent/patiënt

Niet serieus genomen
Ongelijkwaardigheid
te weinig tijd
Onduidelijkheid
Te veel contacten

Professional

Machteloosheid
Intensiteit van het leed
Eenzaamheid
Demoralisatie

2. Organisatie

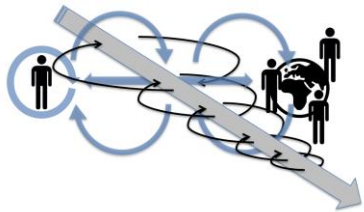
Wachlijsten
Moeizame samenwerking
Onduidelijkheid
Regelingen niet passend
Verkeerde indicaties

Hoge werkdruk
Personeelskrapte
Moeizame samenwerking
Wachlijsten
Regelgeving belemmert

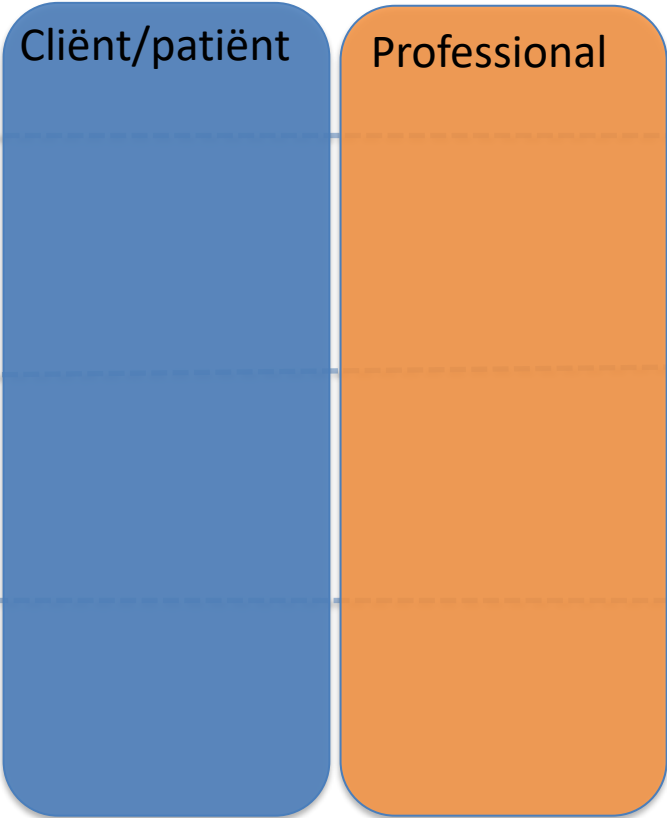
3. Kennis & expertise

Onvoldoende kennis
Vooroordelen
Verkeerde diagnoses

Weinig ervaring
Classificatie niet passend

Zorg & welzijn als
normatieve praktijk

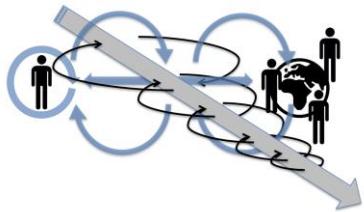

- 1. Relatie**
 - Zorg, hulp of steun
 - Tijd en ruimte
 - Contact en betrekking

- 2. Organisatie**
 - Sociaal-maatschappelijk
 - Economisch
 - Juridisch

- 3. Kennis & expertise**
 - Professionele expertise
 - Wetenschap & technologie
 - Ervaringskennis & deskundigheid

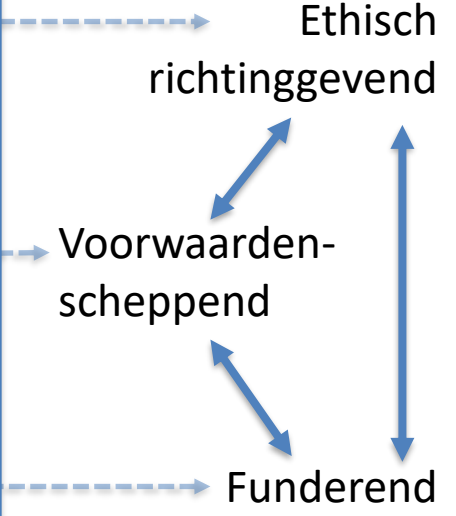
Zorg & welzijn als
normatieve praktijk

Gestolde
waarden

Cliënt/patiënt

Professional

- 1. Relatie**
 - Zorg, hulp of steun
 - Tijd en ruimte
 - Contact en betrekking
- 2. Organisatie**
 - Sociaal-maatschappelijk
 - Economisch
 - Juridisch
- 3. Kennis & expertise**
 - Professionele expertise
 - Wetenschap & technologie
 - Ervaringskennis & deskundigheid

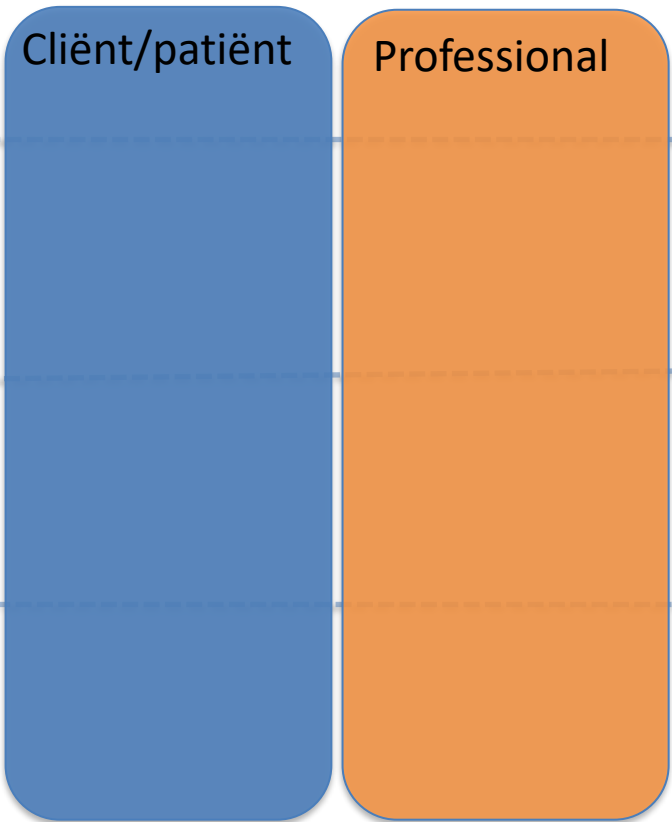

'Waarden-
landschap'

Realiseert zich
in onze
betrokkenen
tot elkaar

Zorg & welzijn als
normatieve praktijk

- 1. Relatie**
 - Zorg, hulp of steun
 - Tijd en ruimte
 - Contact en betrekking
- 2. Organisatie**
 - Sociaal-maatschappelijk
 - Economisch
 - Juridisch
- 3. Kennis & expertise**
 - Professionele expertise
 - Wetenschap & technologie
 - Ervaringskennis & deskundigheid

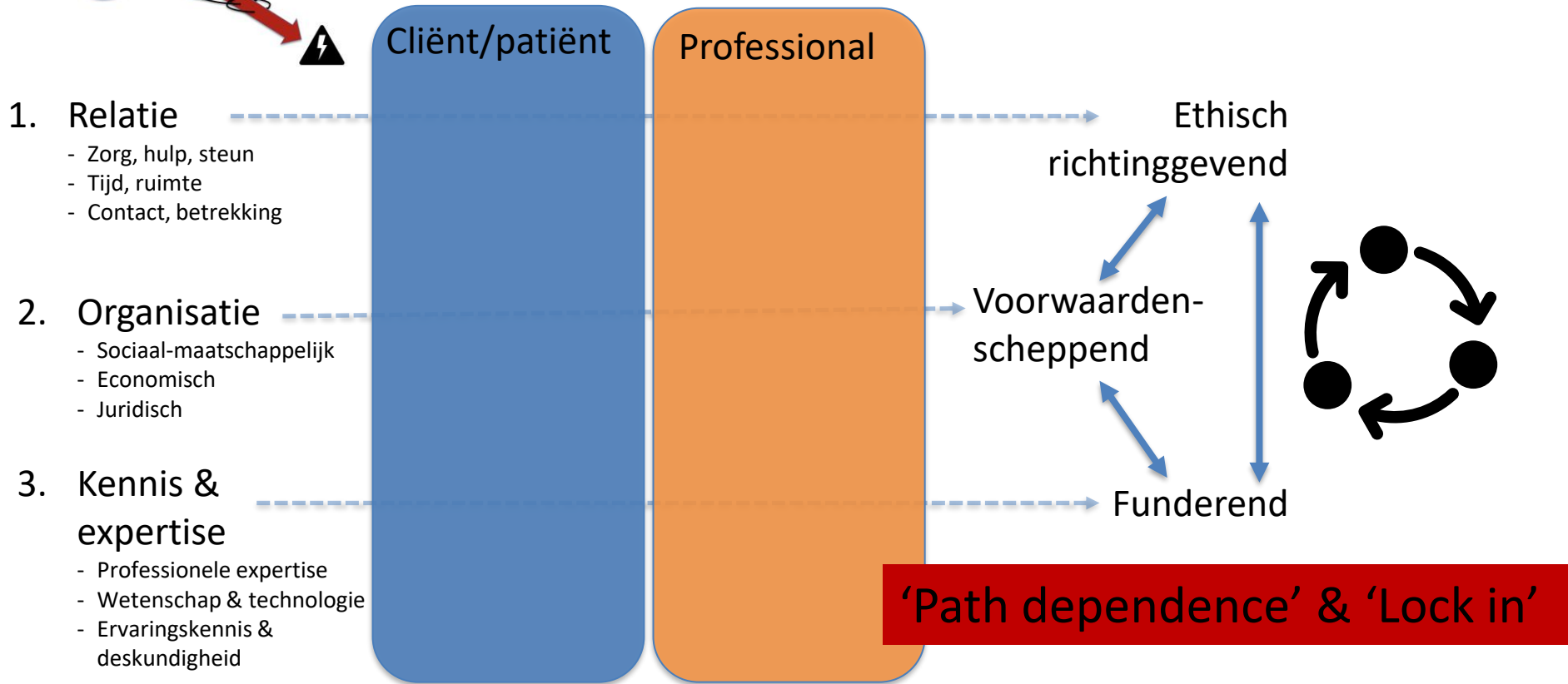
morele schade

sociogene schade

iatrogene schade

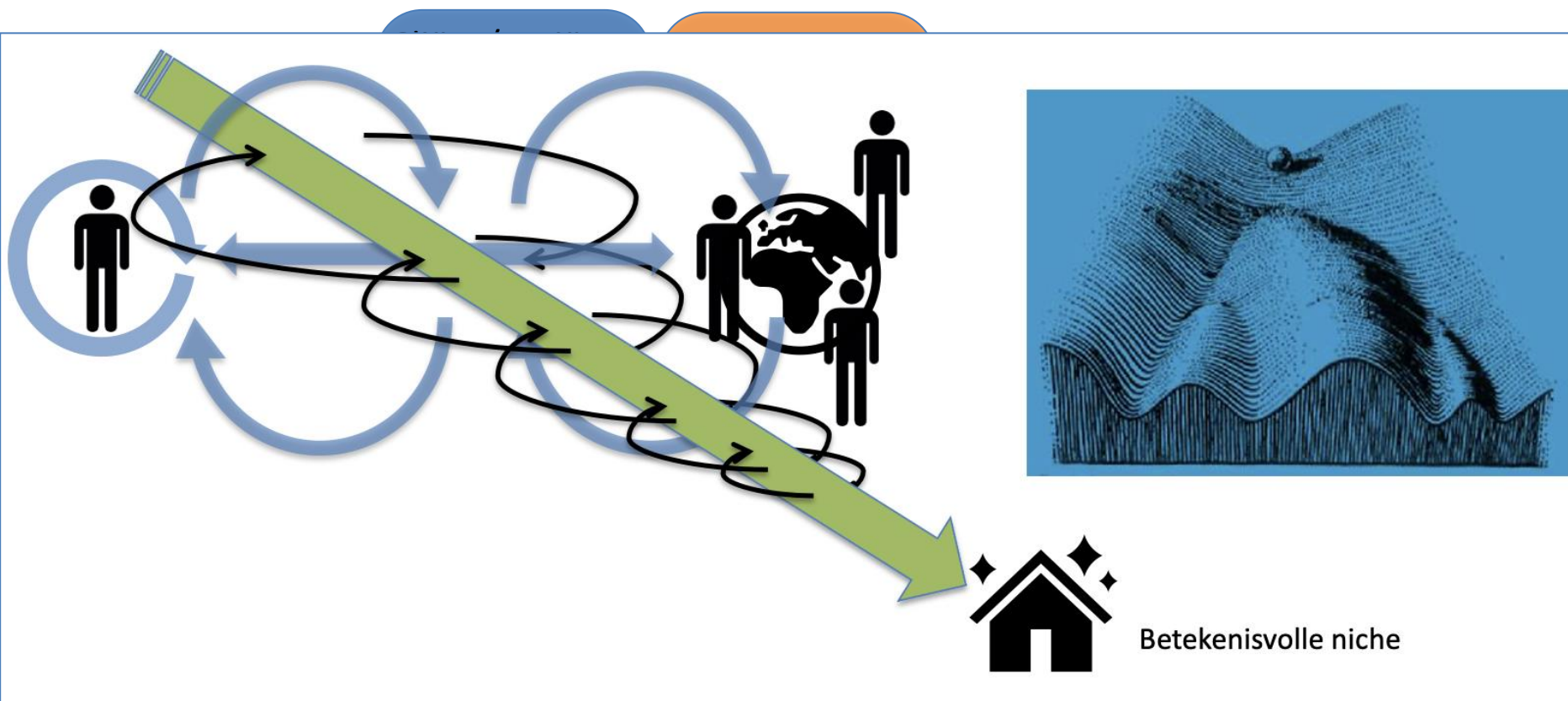
Crisis...

- 1. Relatie
 - Zorg, hulp, steun
 - Tijd, ruimte
 - Contact, betrekking
- 2. Organisatie
 - Sociaal-maatschappelijk
 - Economisch
 - Juridisch
- 3. Kennis & expertise
 - Professionele expertise
 - Wetenschap & technologie
 - Ervaringskennis & deskundigheid

'Path dependence' & 'Lock in'

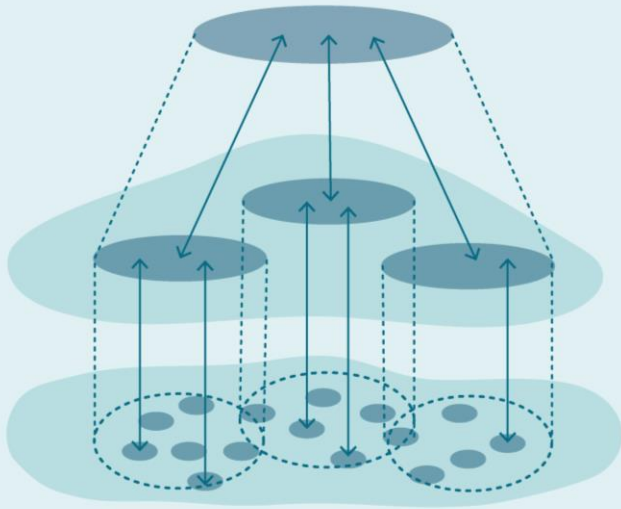
Crisis én kans

Betekenisvolle niche

Complexe systemen transformeren

schaalniveaus binnen complexe systemen

macroniveau
landschap

Landschap: ontwikkelen op het gebied van politiek, cultuur, wereldbeelden en paradigma's.

mesoniveau
regimes

Regimes: stelsels van dominante praktijken en structuren (bijv. regels, gewoontes, belangen) die worden gedeeld door groepen actoren.

microniveau
niches

Niches: nissen waarbinnen afwijkende praktijken op het gebied van economie, ecologie, instituties, gedrag, cultuur en technologie plaatsvinden.

We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
 - In de wirwar van regels ruimte maken voor flexibel, doeltreffend, en ethisch bewust werken vanuit verbindende inhoudelijke visie

The VIRTUOUS PSYCHIATRIST

Character Ethics, Psychiatry, Psychiatry

Erasmus School of
Health Policy
& Management

Op zoek naar goede leefsysteem
Zorgrebellen en het doen van kwaliteit

Roland Bal, Anne Marie Weggelaar & Iris Wallenburg

We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
- Anders denken en praten
 - nieuwe begrippen en nieuwe taal die beter aansluit bij de (complexe) problemen van mensen

We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
- Anders denken en praten
- Anders organiseren en samenwerken
 - vanuit een samenlevingsmodel, in flexibele, cross-sectorale netwerken van betrokkenen die elkaar verstaan

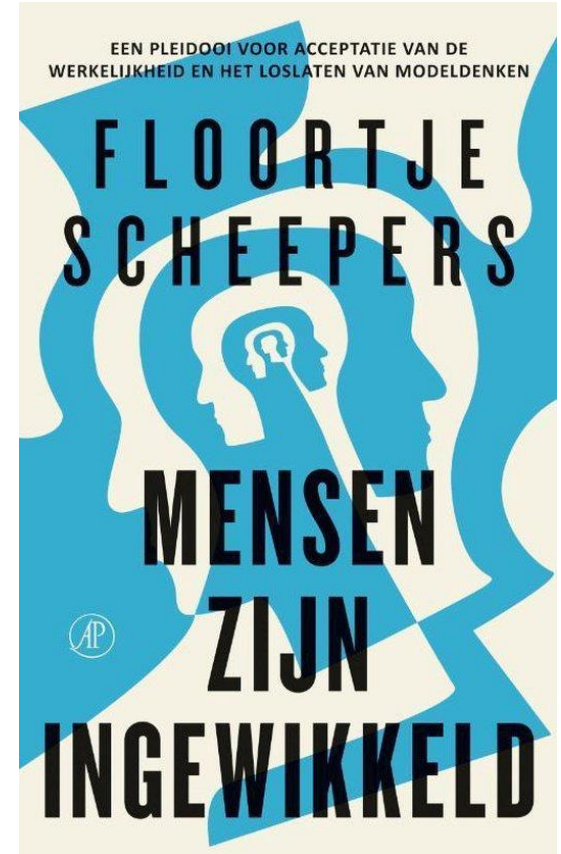
We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
- Anders denken en praten
- Anders organiseren en samenwerken
- Anders verantwoorden
 - gebaseerd op geground vertrouwen, 'van binnen naar buiten'

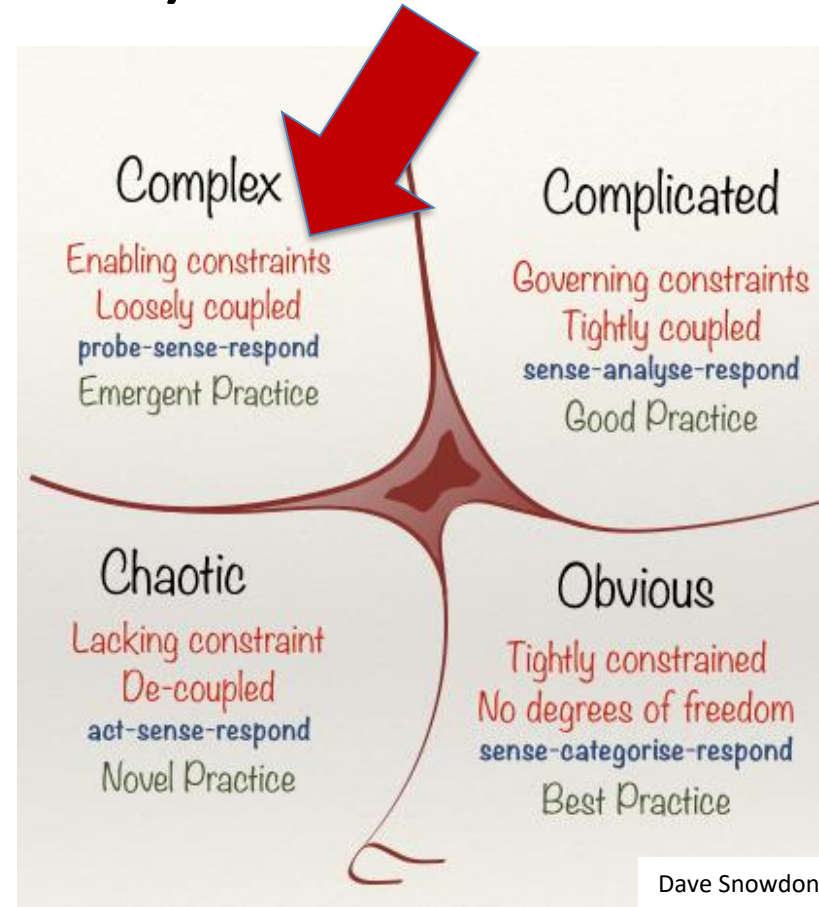
We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
- Anders denken en praten
- Anders organiseren en samenwerken
- Anders verantwoorden
- Omarmen van complexiteit
 - Complex \neq ernstig \neq 'co-morbiditeit'
 - Anders onderzoeken vanuit (ecologisch) complexiteitsdenken

We willen (en doen al) anders!

- Anders handelen
- Anders denken en praten
- Anders organiseren en samenwerken
- Anders verantwoorden
- Omarmen van complexiteit
 - Complex ≠ ernstig ≠ 'co-morbiditeit'
 - Anders onderzoeken vanuit (ecologisch) complexiteitsdenken
 - 'in fase' raken met de onregelde persoon, co-regulatie en betekenisverlening vanuit een professionele grondhouding van 'deskundig niet-weten'

Crisis én kans in de autismehulpverlening

Jullie zitten aan de tekentafel voor een radicaal herontwerp voor autismehulpverlening. Aan jullie is gevraagd onderstaande vraag verder uit te werken en te beantwoorden.

Rood: hulpverlening op tijd

Hoe creëer je voorwaarden voor autismehulpverlening zonder wachtlijsten; hoe kun je eerder ondersteunen over de domeinen heen (niet alleen in de zorg)?

Blauw: hulpverlening op maat

Hoe werk je in een flexibel netwerk op maat, rondom en samen met de persoon met autisme?

Geel: hulpverlening in context

Hoe kom je tot dynamisch en systemisch denken op relationeel en sociaal maatschappelijk vlak, ipv in (DSM) categorieën die enkel aan het individu worden toegeschreven?

Groen: een nieuwe taal

Hoe kun je via mens-mens contact een nieuwe taal ontwikkelen voor het hele netwerk, voorbij het medische model?

Wit: vitaliteit in de relatie

Hoe blijven we vitaal in de relatie: hoe blijf je als hulpverlener of betrokkene flexibel, creatief en adaptief in relatie tot de cliënt, naasten en andere betrokken partijen?=
=